

Ostavius Coftæ sen. & DD. prætermiffa difcuffione prima, ac ultima partis, utpotè à fecunda dependen. quo ad istam negativè responderunt.

Moti sunt propter incompetentiam actionis à Carolo intentate, quia licet revera de promiffa fuerit in scutis 16. mill. ut dictum est, artamen ex eis feut, 2000. appofita demoftrantur pro majori honorificentia matrimonii, quomododum paulo post declarantur utriusque Conjugis Genitoribus; quæ declaratio cum non importer recessum à præcedenti promiffione, sed dumtaxat patefaciat veritatem reiggesta, ac intentionem contrahentium, conquiri de ea non potest Carolus, non secus ac vif fuisset adjecta in limine matrimonialis contractus, Valasc. cons. ult. 254. numer. 11. Rota coram Buratt. dec. 775. ex n. 1. coram Duran. dec. 92. sub num. 10. & coram Royas dec. 125. ex n. 1. & segg. & præcise contra Avum Actoris dictum fuit in rec. decif. 495. n. 10. p. 9. & coram Bich. dec. 99. n. 9. cum segg.

Fortius quia plura concurrunt adminicula fœdientia ipfius apocæ veritate, ficut ad hunc effectum confideretur qualitas Joannis Baptiffæ, viri alioquin sagaciffimi, qui veriffimè non est, quod occiderit permissit adè notabilem diminutionem doris in præjudicium sui ipsius filii, & Descendentium, five etiam attendatur geminatio eujusmodi declarationis, quæ subsequenter repetita legitur, tam in Apocæ, quam in instrumento quietantia, five denique habeatur respèctus ad solitum Dotantis, qui similem dotem assignavit, scuta scilicet 14. mill. cæteris ejus filiabus, & respectivè fororibus eujusdem Aureliæ, quæ singula ponderavit Rota in præteritis decifionibus causæ, & signanter in d. dec. 495. ex n. 11. p. 9. & coram Bichio, dec. 99. n. 10. & segg. in decif. 3. & 99. eadem part. 9. & coram Royas decif. 125. par. 107.

Accedente potiffimum divisione bonorum Joannis Baptiffæ communis Auctoris, quæ facta olim fuit de ordine Cardinalis Verofpifii executoris Testamentarii, cum ampliffimis facultatibus in Testamento Joannis Baptiffæ deputati per eximium Jurisconsultum tamquam in Arbitrium, & Arbitratorem electum inter Carolum Bonaventuram, & Mauritiuum ejus filium, & equitem Franciscum, cum relatione ad instrumentum quietantia, in quo de verbo ad verbum reperitur inserta apocæ fœdientia declarationis; ac propterea dum Carolus senior approbavit dotem in d. minori summa, illam recipiendo abque ulla protestatione, satis præcipue indicavit, eujusdem Apocæ sufficienter non amplius in dubium revocari per Carolum Juniorem ab eo causam habentem, vulg. l. cum à matre, C. de rei vindic. cum concordan. per Rot. coram Card. Celso, decif. 291. sub num. 11.

Ceterum, ubi etiam dos usque ab initio in majori summa confirmata fuisset, adhuc non videbatur DD. exercibilis actio contra Benedictum de Afte, qui unà cum Actore cogentem habet titulum hereditarium Joannis Baptiffæ confidentis: unde istius factum subsequutum, ab eorum aliquo impugnari non valet, cum aliàs esset redarguere defunctum de mendacio, quod heredi non est permiffum, ut in Auth. de jur. jur. Rota coram Buratt. decif. 799. num. 3. & coram fam. mem. Alexand. VIII. decif. 167. num. 3.

In nihilo refragante, quod hereditas utrinque adita fuerit cum beneficio Legis & Inventarii, quia tale beneficium presertat quidem à damno, ne teneatur hæres supra vires hereditarias; sed cum istè adhuc suppetat in præfenti casu ob notoriam opulentiam hereditatis, sanè Inventarium non prodest ad effectum, ne cogatur ille servare factum defuncti, tam citra res hereditarias, quam intra earum vires, juxta receptam DD. sententiam, de qua Spada conf. 9. n. 30. & 31. lib. 1. Surd. decif. 30. n. 13. & 14. Rota coram Lodov. decif. 411. n. 6. & 7. ibique Adden. n. 15. & in rec. decif. 224. n. 5. p. 8. rec.

Nec magis relevat, quod Actor fit hæres in sola medietate, & sic pro virili tantum servare debeat factum Auctoris, & pro alia possit agere contra heredem, ad tradita per Crass. in §. hereditas. l. 2. n. 20. Rot. decif. 413. d. n. 20. ad 26. p. 9. & decif. 50. n. 1. & 12. p. 11. rec. & coram Bich. decif. 461. ex nu. 20. Quoniam pro remotione hujus objecti, ubi resideret totius causæ pondus placuit distinctio, quod aut agitur inter creditorem defuncti, eujusque hæres, & factum ab eo promiffum & de per se dividuum; & tunc creditor urgere nequit hæreses insolvidum pro solutione, licet ad factum possit, sed tantum pro portione hereditaria; ea quidem ratione, nam pro eadem rata quilibet ex hæredibus representat defunctum, & ad implemendum promiffionis teneatur, & non ultra, l. prima & 6. Cod. de hered. & ad l. prima, C. de her. per. & in his terminis procedunt auctoritates in objecto allegatæ.

Aut agitur inter ipsos coheredes, prout præfens versatur controversia, & factum fuisse promiffio defuncti est omnino individua, qualis hic reputatur sumpta confessio, & declaratio, ad tradita per Mancin. de conf. cap. 1. num. 11. ac per Rot. decif. 453. num. 1. coram Buratt. Prefertim cum robora appareat pactio etiam non pretendendi ultra summam in declaratione contentam, quod pariter individuatè offendit, ex allegat. per Capon. de stipul. disp. 10. quæst. 6. sub num. 22. & 24. & in puncto respondit Rota coram Card. Cerro decif. 516. num. 4. & tunc si unus ex hæredibus promiffionem observare vult altero repugnanter, quamvis quoad interesse solvendum etiam hæres ad implens pro hereditaria portione teneatur, nihilominus respectu hæredis contravenientis, totum id, quod alter solvit, potest ab eo repetere, quia culpa unius alteri non debet obesse, juxta Text. express. in l. 2. §. item si in factis; ubi gloss. verbo coheredes, & verb. probant, & scribentes communitur, ff. de verb. oblig. & in l. eadem, §. Cato, ubi Bart. sub num. 11. Ruin. num. 4. & in 2. per. per. num. 20. eodem tit. Caltr. in conf. 167. sub num. 1. lib. 1. Grat. disp. 495. ex numer. 1. ibi questionis Adden. sub num. 7. & prosequitur Rota coram Card. Cerro, A. decif. 516. n. 4. & 1697.

Applicando itaque promptam distinctionem ad defuncti nostrum, eum solus Carolus contravenit factio defuncti, esto etiam, quod circa id versetur aliquid ipsius interesse, non exinde tamen pretendere valet divisionem actionis per portiones viriles, dum in obligationibus factis, & non pendendi, ut præmissum est, ille solus tenetur insolvidum, qui contravenit, & coheres ab illo potest damnum repetere, ejus culpa, & factio causatum, ex allegatis.

In quam sententiam facilius DD. inclinaverunt ex geminis facti circumstantiis in decifione individuatè assumptum validiffimè corroborantibus. Altera scilicet, quod Joannes Baptiffa ultra declarationem, & obligationem respectivè superius enunciaram, etiam de rato promiffit, ac proinde Carolus Junior, qui ratum habere non vult, insolvidum, & solus tenebitur, ut mox jurifconsultus in l. inter coheredes, §. si quis stipulatus fuerit, ff. famul. vocat. libi: Si quis stipulatus fuerit Titium heredemque ejus ratum habuissimum, & Titius plurius hæredibus relicti decedisset, eum solus teneri, quin non habuit recusat, & in decifione, l. Cato, circa finem, ibique gloss. verb. solus, & verb. tenebitur, las. num. 37. & Aciar. numer. 73. ff. de verb. oblig. Capon. de stipul. disp. 10. quæst. 6. num. 24. Fabr. de conf. l. 3. cap. 7. n. 13. Merced. conf. jur. l. 1. c. 12. d. n. 16.

Alia verò, quod hæc promiffio non fuit indefinita, & generalis, quod nempe ipfius hæreses indistinctè ratum essent habituri, sed tantum restricta ad personam Caroli senioris, ad quem dos pertinebat, & à quo causam habet Carolus Junior, qui modo agit. Unde tamquam repiciens unius personam tantum, eod certis individua evasit, & cum eadem individuatè transivit implementum ad eundem Actorem, qui solus Carolo seniori ejus Avo succellit, late, Bellon. de jur. acresc. c. 6. quæst. 21. sub n. 33. cum pluribus seqq. Capon. de stipul. disp. 1. quæst. 6. num. 27.

Ecce partibus hinc inde informantibus conclusum fuit, &c.

R. P. D. P. I. O.

Romana seu Spoleтана Censuum.

Luna 25. Junii 1696.

ARGUMENTUM.

Argumento non indiget, cum liqueat ex brevi summario quid in decifione continetur.

S U M M A R I U M.

- 1 Hæres qui in termino sibi assignato rationem non reddit, licet in bonis propriis condemnatur, & num. 3.
2 Licet hæres teneatur pro ejus virili, si plures adfint hæredes, nihilominus in præfatione facti tenetur in solidum.

DECISIO XVI.

Duo relaxavit Mandata A. C. Thomatus favore Bernardini, aliorumque Hæredum Fideicommissarium quondam Laudia; alterum adversus Paulum de Benedicis pro renovatione Fideiuforum ad formam pacti stipulati in Instrumentis impositionum Censuum, de quibus agitur; alterum verò contra bona Hereditaria quondam Pauli Senioris pro fructibus eorumdem Censuum decursis, & non solutis: quæ subinde respectu Hereditatis Josephi exequi decrevit contra personam, & bona propria dicti Pauli Junioris. Cùmque idem Paulus appellationem interposuerit, causamque mihi committi curaverit, proposui hodie

hodie dubium: An Exequatur A.C. sit exequendum, & novum sit relaxandum; quod in omnibus favore Bernardini informatè resolutum fuit.

Validitas enim dicti Exequatur patet ex Actorem revoluzione, & justitia resultat ex eo, quod cum Paulus intra præfixum terminum rationem reddere neglexerit de bonis hereditariis Pauli A. C. principis Debitoris Censuum, cujus ipse est Hæres mediatus, utique de proprio tenetur, & merito contra illius personam, & bona ab A. C. Exequatur relaxatum fuit, Rota dec. 562. num. 20. & dec. 650. num. 9. coram Bich.

Et quidem exequendum venit pro tota summa sortium censuum; namque licet Paulus Senior duos reliquerit hæredes, Carolum nempe, & Josephum, quorum unusquisque in actione personali pro virili tantam adstringi possit; at tamen cum non procedat in particulari casu, in quo relaxatum fuit Mandatum ad factum pro renovatione Fideiuforum, quod cum sit individuum, inducit obligationem solidalem inter coheredes, ad eorum quemlibet eorum, vel ejus Auctorem dirigere possit actionem, ut in puncto Rota decif. 66. n. 5. & per tot. par. 18. rec.

Necque dubitandum est de justitia respectu fructuum censuum, quia pro medietate certum est, quod Paulus tenetur ex persona Josephi, respectu verò alterius medietatis, pro qua Dominus vifitum fuit novum Exequatur esse relaxatum, obligatus vifitum ex persona Caroli, nisi tamen infra competentem terminum, præfigendum juxta stylum nostri Auditorii, de bonis hereditariis dicti Caroli rationem reddiderit, ut aliàs respondit Rota in Terracina Censuum 18. Februarii 1685. §. fm. coram R. P. D. Molines. Et ita unica &c.

R. P. D. P. I. O.

Romana seu Spoleтана Censuum.

Luna 4. Februarii 1697.

Confirmatur præcedens decifio.

S U M M A R I U M.

- 1 Actorem validitas ex alioquin revoluzione probatur.
2 Via executiva spatio triginta annorum præscribitur.
3 Præscriptio completa contra primos fideicommissarios non valet obesse illis sequentibus in gradu ex propria personæ venientis.
4 Via executiva non dicitur præscripta, si lapsus temporis præscribe non valetur creditum.
5 Mandatum relaxatum contra bona hereditaria debitoris, debet exequi contra personam, & bona heredis, si hic in termino eidem præfixo rationem non reddiderit de bonis hereditariis, inventariis inique non exhibentibus.
6 Hæres non tenetur, nisi præ ejus virili, erga creditores hereditatis.
7 Limita, si in eum tota consolidata extiterit hereditas.
8 Limita iterum in præfatione facti licet in actione personali petiti.
9 Sublimita, si loco facti damna, & interesse petentur.

DECISIO XVII.

Responsum fuit coram me sub die 25. Junii prox. præf. E pro executione gemini Mandati ab A. C. relaxati favore DD. de Angelis, unà cum Exequatur contra personam, & bona propria Pauli Joan. de Benedicis pro præfatione Fideiuforum in instrumentis impositionis contravertorum censuum conventa, & respectivè pro fructibus decursis, & non solutis juxta modum & formam expressam in Decifione sub dicta die emanata, nempe Mandatum ad factum pro præfatione Fideiuforum esse exequendum pro tota summa ratione individuatè facti ad implendi; executivum verò pro fructibus exequi solum debere pro ea parte, pro qua Paulus Junior tenetur ex persona Josephi patris, de cujus bonis hæres illius intra præfixum tempus rationem non reddidit, cum respectu alterius medietatis dictum fuerit relaxandum esse novum Mandatum, quatenus præfixo eadem alio competenti termino rationem non reddidisset de hæreditate Caroli patris alterius coheredis Pauli Senioris censuum venditoris. Verum in minime hujusmodi resolutioni acquiescente Paulo Juniore, ipso non informatè edita, causam hodie repropofuit, & Domini attentione validitate, & justitia mandatorum, & Exequatur, non dubitavit persistere in mandatorum.

Iterum quippe validitas resultat visa est ex revoluzione Actorem ad terminos vulgatæ dec. Caynacum, 260. part. 2. Nec obviabatur, ex quo post lapsum 60. & ultra annorum actum fuerit via executiva, quæ solo spatio 30. annorum

prescribitur; juxta notata per Gloss. in l. Sicut, Cod. de præscript. 30. vel 40. annor. quia eujusdem executivæ actionis competentia comprobatur ex eo, quod remaneret præscriptum ex præfatio temporis decursu, tum quia subiectum erat perpetuo Fideicommissio, à quondam Laudia de Angelinis ordinato, & solùm de anno 1692. favore actorum purificato, ut in eorum Summario responsionis n. 2. Quò castu etiam probetur inducta præscriptio contra primos Fideicommissarios adhuc eadem non valere obesse illis sequentibus in gradu ex propria persona vocatis, quibus interim nondum nata fuerat actio, ad Text. in l. 7. §. illud autem C. de præscript. 30. vel 40. annor. & l. ult. §. Sin autem sub conditione, C. comm. de leg. 3. & late pluribus congestis, Rot. in Bononien. Jurisprætoratus de Ghisleris 31. Januarii 1695. §. Hinc necessarium, & S. Reliquum, confirmata 22. Aprilis eujusdem anni, §. Nam vel tanti temporis, coram me. Tum etiam ex eo, quod filii, & hæreses impostoris censuum proprium agnoscentes solvitum, infisterunt de anno 1669. pro illius reductione, quam subinde reportarunt, ut citato Summario n. 2. à quo sanè tempore usque ad diem instructæ litis anno 1689. cum 30. anni minime effluxerint, lapsum dici nequit tempus sufficiens ad illud præscribendum, & propterea nec dici poterit præscripta via executiva, quæ illi coheret, & eisdem modis inducitur, & respectivè interruptur, prout ceteræ aliæ actiones crediti principalis in duntaxat, ac regulatur ut observat Carleval. de judic. lib. 1. §. 3. disp. 4. n. 21. & segg. & post eum optimè Rot. in Civitatis Castellana Censuum 3. Martii 1687. §. Forum neutro, coram bo. me. Benincafa, Fulginat. Pecuniaria 10. Decembris 1688. §. Non obstat, & segg. coram Eminentiis, Caccia, & in eius confirmatoria coram Reverendis, Manuel, & in Faventina Dotes 3. Aprilis 1693. §. Nec præstat impedimentum, coram eodem.

Justitia verò liquet, quia cum Paulus Junior constitutus in mora ad reddendam rationem de bonis hereditariis Pauli Senioris, cuius ipse est hæres mediatus, contumax extiterit etiam in ipsa exhibitione Inventarii, optimè decreta fuit contra ipsius personam, & bona propria executio mandatorum, quæ fuerant relaxata contra bona Pauli Senioris, juxta receptissimam doctrinam Bald. in l. fm. §. Et si præfaram, n. 3. C. de jur. delib. Ridolph. in prax. p. 106. n. 251. & segg. Rot. in rec. dec. 143. n. 3. & dec. 521. n. 4. p. 14. & dec. 42. n. 7. & segg. p. 17. cum adductis in dec. quo confirmatur, §. Validitas enim.

Nec obstat, quod præfatus Paulus Senior diem obierit relictiis quatuor filiis hæredibus, qui conveniri nequeunt actione personalipro tota summa, sed solum pro virili, eo quia respectu portionis alterius unusquisque reputatur extraneus ad l. 2. C. de hered. act. Roc. disp. jur. select. c. 51. n. 13. & segg. Urban. in vot. 7. per tot. impress. post decem Rembold. R. P. D. meus Anald. in suo tractat. de commerc. & mercat. disp. 65. c. 50. Rot. coram fa. me. Alex. VIII. dec. 43. n. 4. & in rec. dec. 92. n. 5. p. 99. Si eundem animadvertent Dominus objectum proce de rum respectu mandati pro fructibus, quod iterum dictum fuit esse exequendum tantummodo pro ea medietate, pro qua, ut præmissum, Paulus Nepos tenetur ex persona Josephi Patris, de bonis cuius rationem non reddidit, & pro altera medietate esse præfigendum congruum tempus ad reddendam rationem de hæreditate Caroli; qui Paulus Sen. licet 4. hæreses reliquerit, nempe Josephum, Carolum, Isidorum, & Hieronymum, in quos omnes pro quatuor videtur actio personalis dirigenda, adhuc tamen cum factus major in infantili ætate vita concesserit, & Isidorus sequuta approbatione aliorum coheredum, ut evincitur tum a. tum ex petita, & respectivè obtena reductione contravertorum censuum, Summ. responsionis eorumdem n. 2. tota hæreditas consolidata remansit in Josepho & Carolo, qui pete antea quatuor hæreses exiterint, juxta litterales Text. dispositionem in leg. ex contractu, ff. de residuè.

Secus verò respectu mandati ad factum, quod ratione individuatè optimè decerni potuit pro tota summa contra personam, & bona propria solus fuisse Pauli Junioris, individuatè namque facti obligationem solidalem inducunt, & operatur, ut creditor experiri possit actionem personalem pro tota summa contra quemlibet ex coheredibus, ut probatur in priori causæ decifione ex punctuali dec. 699. n. 5. & segg. 18. rec. Quæ sanè cum loquatur de actione personalis, ut perlegenti patet, & ostendat auctoritates in ipsa adductæ, restringi nequit ad actionem hypothecariam, quam-

quamvis sub n. 10. ex abundantia dicatur, executionem fuisse factam super bonis in solidum obligatis.

Et hinc minus relevat, quod obligatio solidali tantummodo locus sit, ubi obligationes sunt individue petitione, & solutione, at non ubi sunt individue petitione, solutione nec dividu, in quibus cum interesse divisionem pariat, hæredes pro eodem in solidum conveniri nequeunt, ut distinguit Rot. in dec. 20. n. 31. & seq. coram Arguell. quam sequitur Rocc. sicut. disp. cap. 59. num. 12. Quia cum hic agatur ad ipsum factum, & pro ipsius facti executione potest deponi integram fortem controversorum censuram, ad hoc, ut hæredes impositoris tadio affecti factum adimplendo fidejussores promissos exhibeant, summa petita illius naturam, & conditionem assumit, & propterea quilibet ex cohæredibus ad illa integraliter præstanda obstringitur, quidquid fecus dicendum foret, ubi non peteretur factum promissum, sed ageretur ad damna, & interesse, eo quia illud impletum non fuerit, in quo sensu intelligendæ sunt auctoritates ad ductæ, ut distinguendo tradunt ex doctrina Bartol. in l. 2. §. Ex his, colum. 3. n. 9. & 10. ff. de verb. oblig. Gratian. disp. cap. 323. nu. 7. & 8. Conciol. de hæred. art. 1. numer. 610. & seqq. Gomez. var. resol. cap. 10. sub nu. 16. vers. Ex quo inferitur, cum aliis quos referat Rota in laudata dec. 695. à num. 5. ad seqq. part. 18. rev.

R. P. D. MUTO.

Romana Prætorum Attentatorum.

20. 8. Februarii 1697.

ARGUMENTUM.

Rescriptum figuratæ cum clausula de appellatione retrahitur ad diem sententiæ pro irritatione omnium, quæ intermedio facta fuerunt intra decem dies datos ad appellandum, non autem ex post. Hæres teneatur in actione personali pro virili licet inveterari beneficio sit destitutus.

SUMMARIUM.

- 1 Deliberatio facta post decem dies datos ad appellandum, & nullo existente impedimento non dicitur attentata.
- 2 Rescriptum figuratæ de appellatione retrahitur ad diem sententiæ, & omnia medio tempore gesta reddunt attentata.
- 3 Declaratio procedit in his quæ facta fuerunt intra decem dies non in gestis ex post.
- 4 Reintegratio conceditur adversus factum iudicis nulliter procedentis.
- 5 Hæres actione personalis non teneatur nisi pro virili.
- 6 Hæres non conficiens inventarium tenetur in solidum pro toto debito favore creditoris.
- 7 Declaratio non fit conclusiva, si hæres sit in totum, secus si ad solvendum plures cohæredes, quia tunc singulariter tenentur non in solidum, sed in virili.
- 8 Renunciatio strictè sic interpretanda, & non inferatur de una re ad aliam.

DECISIO XVIII.

Pro fructibus ratæ scuz. 5000. Cambii, quod aliis in majori quantitate scuz. 8000. contraxerat Marchio Hieronymus de Melchioris cum obligatione in solidum Francisci Mariæ fratris, Sulpitæ, ac Co. Lucretiæ de Spadis eorumdem uxorum favore Marchionis Thomæ de Raggis, in Tribunali A. C. Marchio Ferdinandus de Bonjovannis hæres Horatii memorati Thomæ Cessionarii, mandatumque in summa scuz. 628. contra bona hereditaria præfata Francisci Mariæ reportavit cum exequatur contra personam, & bona propria Com. Philippi, atque Marcellii filii filiorum, & heredum, paternam hereditatem adeuntium non confecto Inventario, vigore quorum subhallari, & deliberari curavit commoditate percipiendi fructus ex locis triginta montium Sancti Petri fideicommissariis antedictæ Co. Lucretiæ, & per Com. Philippum dumtaxat possessis, adversus quam deliberationem adita ex istius Parte Signatura Justitiæ, cum mihi causa committi contingeret cum clausula de appellatione, dubitatum fuit sub die 14. Januarii præteriti An constet de attentatis, sed potius de nullitate deliberationis, ita ut sit danda manentio, seu reintegratio ad loca montium, de quibus agitur, suspensaque tunc resolutione, tandem hodie negativè quoad primam, & affirmativè pro reintegratioe quoad secundam dubii partem Domini responderunt.

Quod enim attinet ad primam, attentata prætendi non possunt à Marchione Ferdinando commissiva in deliberatione huiusmodi, cum eadem secuta fuerit post decem dies datos ad appellandum, & prius quam Comes Philippus recurreretur ad Signaturam Justitiæ, quo enim ca-

su, nullo existente legitimo impedimento, procedi potuit ad deliberationem citra aliquid attentatorum incursum, 1. Cap. quoad constitutionem 15. de fest. & re iudic. Lancellor. de attent. quæst. 2. cap. 2. limit. 500. num. 200. Scacc. de appellat. quæst. 12. nu. 38. Rota coram Buratt. dec. 177. num. 4. coram Coccin. dec. 90. num. 3. coram Duno. Jun. dec. 787. num. 6. & coram Bichio dec. 217. nu. 3.

Non obstante præcitato rescripto Signaturæ Justitiæ de appellatione - in hac causa edito, quod cum retrahatur ad diem sententiæ, omnia tempore medio gesta reddat attentata, per ea, quæ tradit Rota coram Buratt. dec. 902. num. 4. coram Duran. dec. 96. nu. 4. coram Bichio, dec. 422. n. 18 in Senogallien. Cappellanæ Junii 1692. §. Non obstat, cor. Eminentiſſ. Mediolanen. & in Frisingen. Canonicus super attentatis 4. Julii 1692. §. Quæ commagis coram R. P. D. meo Molines; Siquidem conclusio procedit, quoad actus geritur intra decem dies datum ad appellandum, secus, ut in hypothefi, eodem jam elapso, nam tunc rescriptum figuratæ nullatenus retrahitur, nec actum medio tempore gestum efficit attentatum, nec aliis rescriptum esse majoris efficaciæ, quam ipsa appellatio, quæ in hoc casu, nec talem actum redderet attentatum, iuxta distinctionem, quam facit Argell. de legit. cont. ad ill. quæst. 2. art. 3. n. 143. Lancellor. de attent. p. 2. c. 11. n. 16. & perpetuo servat Rota signaturæ in rec. dec. 256. n. 18. cum seqq. p. 9. dec. 52. n. 20. & dec. 251. n. 6. p. 11. dec. 103. n. 18. cum seq. p. 12. coram Royas dec. 372. n. 18. coram Bichio, dec. 21. nu. 16. coram Duno. Jun. dec. 787. n. 8. & coram f. a. me. Alexandro VIII. dec. 189. n. 16.

Quo verò ad secundam partem præpositi dubii, licet ex his deliberatio prædictorum locorum Montium dice nequeat attentata, Patre nihilominus esse censuratum esse nullam, propterea que Com. Philippo spoliato de commoditate percipiendi fructus ex dd. locis Montium, concedendam esse reintegratioem adversus factum iudicis nulliter procedentis Rota coram Greg. dec. 262. n. 4. coram f. a. me. Alexand. VIII. dec. 104. n. 11. in rec. dec. 111. n. 24. p. 5. & in Melvitanâ reintegratioem, 5. Decembris 1691. §. Præsuppositis, & 21. Aprilis 1692. in prin. cor. Eminentiſſ. Mediolanen.

Nullitas sanè clarissima emerge, ex quo, tum duo essent hæredes prænominati Francisci Mariæ pro controverso cambio in solidum obligati, nimirum Com. Philippus, & Marcellus fratres, & respective filii, istique in relaxatione tam mandati contra bona hereditaria illius, quam exequatur contra bona propria fuerint citati, non poterat pro integra summa ejus crediti Marchio Ferdinandus deliberari facere Loca Montium, Comit. Philippi, uni ex heredibus, præfata, ab ipsoque possessa, sed tantum pro virili, ad Text. litteralem in leg. 2. Cod. de hæred. act. Rocc. disp. cap. 10. §. plenè in vot. 7. post dec. Remboldi Rota coram Arguell. dec. 20. repetita post Merlin. de pign. dec. 127. coram Cerro dec. 586. nu. 1. & seqq. & in Romana Censurâ 6. Aprilis 1693. §. 1. coram R. P. D. meo Caprara.

Abque eo, quod urgeat in contrarium, quod Comes Philippus Patris hereditatem simpliciter, & sine beneficio pro toto debito teneri, ex Textu in l. final. §. si vero, & §. si vero autem 6. C. de jur. delib. observat Rota in rec. dec. 39. n. 1. p. 6. Id procedere possit, si fuisset Patris hæres in totum, secus, ut in hypothefi, quoties existisset Marcellus frater cohæres, nam tunc pro ejus sola portione hereditaria advenit, quam constat fuisse integraliter occupatam, prævis Mandatis à diversis iudicibus relaxatis, pro Comitissam Lucretiam eorum matrem; adhuc tamen si tales fuissent, quia contra utrumque potuit exequatur adversus personam, & bona propria, non tonto debito de summi dicta Loca Montium, quæ unico spectabant ad Com. Philippum; quia cum ipse esset unus ex hæredibus debitoris, illum in plus non representant, quam in ea portione, in qua successit ad illius hereditatem, ut sunt Textus in l. finalis C. de hæred. act. & in l. cum à matre §. Quod si vendidit, C. de rei vendic. & tradit Menoch. conf. 125. nu. 3. & Rot. in Romana residui Dotis 3. Decembris 1691. §. Nec magis relaxat in filio, coram f. a. me. Benincafa.

Itaque, cum plures essent hæredes, non tenebantur exequatur hæreditarius, nisi pro virili, & ad limi. 2. express. in l. pro hæreditatis, ubi Bartol. alicque cumulat per Bartol. C. de hæred. act. in §. 1. prima C. si cert. petat. & l. fin. C. si unus ex plurius hæredes debitor, vel credit. Gomez. var. resol. tom. 2. cap. 10. n. 3. cum seqq. Parlador. var. quotid. cap. fin. par. 4. §. 1. num. 11. cum seqq. Merlin. de pign. lib. 2. quæst. 15. nu. 49. & 50. Grat. dec.

contra

contra bona hereditaria ipsius Comitissæ, quoniam Marchio Bonjovannes non habet creditum incontinenti experibile contra bona hereditaria D. Comitissæ Lucretiæ, quia ipso agente pro restitutione fortis huius Cambii contra præfata bona, Signatura rescriptit - salvo mediatis Dotis - ut cum superius cognoscenda huiusmodi exceptio non potest hoc interim tempore ejusdem deliberatio ultra sublineri, & recognito super eandem mandati, non apparet contra hæc bona hereditaria Comitissæ ultra relaxatum.

Et ita conclusum, utraque, &c.

R. P. D. PRIOLO.

Romana, locorum Montium.

20. 26. Junii 1697.

Præcedens decifio lapidatur.

SUMMARIUM.

- 1 Hæres representat personam defuncti pro eadem tantum parte pro qua sit hæres.
- 2 Et propterea si plures essent hæredes, non teneatur erga creditores, nisi pro virili.
- 3 Limita, si unus ex hæredibus integram defuncti patrimonium possideret.
- 4 Sublimita, si creditor contra omnes agere curaverit n. 5.
- 5 Contra plures hæredes exequatur si extiterit relaxatum, omnes pro rata præsumuntur condemnati.
- 6 Hæres non teneatur ad debita, nisi pro ea parte, pro qua est hæres, licet Inventarium non confecerit.
- 7 Commissio licentiarum in usu nisi aliud operetur, nisi quod hæres pro parte debitoris sibi tangente teneatur etiam ultra vires hereditarias.

DECISIO XIX.

Pro fructibus ratæ cumsum Cambii aliis inter per Marchionem Hieronymum de Melchioris cum accessione in solidum Francisci Mariæ, & Marchionis Sulpitæ, & Com. Lucretiæ de Spadis uxorum, obtinuit Marchio Ferdinandus Bonjovannes mediatis cessionariis originarij creditoris mandatum exequativum in summa scutorum 628. contra bona hereditaria Francisci Mariæ, unam cum exequatur adversus personam, & bona propria Comitissæ Philippi, & Marcellii filiorum, & heredum. Cumque illorum vigore successivè delibere fecerit 30. loca Montium provenientia ex hereditate Comitissæ Lucretiæ, & unice cantantia in faciem Comitissæ Philippi unius ex dd. hæredibus; hinc ad illius instantiam interposita appellatione à nullitate, & iniustitia præfate deliberationis dubitatum fuit coram R. P. D. meo Muto, an constaret de attentatis fore potius de nullitate deliberationis; ita ut, danda esset manentio, seu reintegratio ad loca Montium, de quibus agitur, Cumque, quoad reintegratioem, affirmativa prodierit resolutio, hodie in ulteriori instantia coram me DD. procedentes cum eisdem fundamentis, quibus innixa fuit, præcedens decifio cor. R. P. D. meo Muto censuerunt, illius mandatum esse confirmandum.

De nullitate, & iniustitia deliberationis satis, superque constare visum fuit ex eo, quod cum prædecessisset Franciscus Maria, si non originarius, saltem principalis debitor illius filii patrem hereditatem advenit, quam constat fuisse integraliter occupatam, prævis Mandatis à diversis iudicibus relaxatis, pro Comitissam Lucretiam eorum matrem; adhuc tamen si tales fuissent, quia contra utrumque potuit exequatur adversus personam, & bona propria, non tonto debito de summi dicta Loca Montium, quæ unico spectabant ad Com. Philippum; quia cum ipse esset unus ex hæredibus debitoris, illum in plus non representant, quam in ea portione, in qua successit ad illius hereditatem, ut sunt Textus in l. finalis C. de hæred. act. & in l. cum à matre §. Quod si vendidit, C. de rei vendic. & tradit Menoch. conf. 125. nu. 3. & Rot. in Romana residui Dotis 3. Decembris 1691. §. Nec magis relaxat in filio, coram f. a. me. Benincafa.

Itaque, cum plures essent hæredes, non tenebantur exequatur hæreditarius, nisi pro virili, & ad limi. 2. express. in l. pro hæreditatis, ubi Bartol. alicque cumulat per Bartol. C. de hæred. act. in §. 1. prima C. si cert. petat. & l. fin. C. si unus ex plurius hæredes debitor, vel credit. Gomez. var. resol. tom. 2. cap. 10. n. 3. cum seqq. Parlador. var. quotid. cap. fin. par. 4. §. 1. num. 11. cum seqq. Merlin. de pign. lib. 2. quæst. 15. nu. 49. & 50. Grat. dec.

Mar. 146. num. 2. Surd. dec. 90. num. 2. & seqq. & Christin. dec. Belg. 20. n. 10. cum seqq. tom. 3. & Rot. coram Royas dec. 268. num. 10. Penia dec. 162. num. 5. & in rec. dec. 664. n. 12. p. 8. & novissimè in dicta Romana residui Dotis 3. Decembris 1691. §. Nec magis relaxat, coram bo. me. Benincafa, & in Romana Censurâ 6. Aprilis 1693. §. 1. coram R. P. D. meo Caprara.

Nec adversus hanc theoreticam inconcussè amplectam à nostro Tribunali urgere visa est inopportuna series facti deducta à defensoribus Marchionis Ferdinandi, qui ostendere fatigabant ex præambula renuntiatioe inita inter istos duos fratres Philippum, & Marcellum, & ex facto etiam subsequente, totam hereditatem Francisci Mariæ dehoris consolidatam fuisse in unico capite Com. Philippi, idè quæ contra ipsum, tamquam possessorem integre hereditatis, bene agi potuisse actione solidali, quia contra alium cohæredem non possidentem quoram hereditariam impossibilitas redderet exequatio pro illius contingenti portione, iuxta distinctionem Bart. in l. A. §. Lato in 3. opposit. quam sequitur & comprobat Rota dec. 71. n. 2. p. 1. divers. & coram Ubald. dec. 673. n. 8. & in rec. dec. 696. p. 13.

Quoniam vis huius obiecti, super quo acrius infestantem Scribentes pro Marchione Ferdinando, sublater remanet ex eodem facto: præhibito enim ante oculos DD. contextu totius renuntiationis, visum fuit, ex illo non resultare diffusionem proprietatis bonorum, sed folummodo à Marcello fuisse cessam ad favorem Com. Philippi nudam, & simplicem facultatem administrandi ejus redditus, quod clarè comprobatur ex subsequente sententia R. P. D. mei Caprarae tunc A. C. Locum tenentis, in qua expressè pronuntiatum reperitur, fuisse & esse locum revocationis dictæ facultatis administrandi, & successivè etiam confirmatur ex factis ipsius Marchionis Ferdinandi, qui recognita forsam insufficientia renuntiationis, utrumque hæredem principaliter citavit: idè quæ, si ipsem creditor usque à principio iudicii contra utrumque agendo agnovit, quoras hereditarias fuisse inter illos divisas, non potuit deinde in ulteriori prosecutione contraveniendo facto proprio judicialiter obtinere ab uno ex hæredibus totius crediti diffusionem; quia, cum exequatur fuerit contra utrumque relaxatum, uterque etiam præsumitur pro sua rata condemnatus, ad text. expressum in l. C. si plur. in usu, & in l. 2. ff. eodem tit. Rovin. conf. 20. n. 1. cum seqq. Col. de ration. var. quæst. 3. nu. 3. cum seqq. Cancr. var. lib. 3. cap. 17. nu. 292. Salgad. in la. lyr. credit. p. 3. c. 1. §. unic. n. 1. cum sequentibus; Olea de cess. sur. tit. 5. quæst. 6. n. 1. cum sequentibus; Grat. dec. 33. n. 51. & Afflic. dec. 215. num. 1. & seqq.

Efficacia huius responsionis è magis augeri visa est, quia data etiam citra veritatis præjudicium substantia renuntiationis, & consolidatione totius patrimonii in Com. Philippo, nihilominus quia iudicium fuit à Creditore promotum contra personam, & bona propria utriusque cohæredis, etiam contra unum ex illis competisset actio solidalis, nulla facta illius expressione, remanisset scissa per subsequendum exequatur adversus utrumque relaxatum, & probant auctoritates superius relate; cumque illud postea fuisset à creditore acceptatum, præsumetur etiam acceptata divisio actionis solidalis ex illo resultans, Rovin. conf. 20. n. 4. cum seqq. Capon. de pact. & spon. cap. 36. n. 7.

Ex his ita præmissis, licet supervacaneum omninò recognovimus fuerit aliud obiectum deductum ex omissione inventarii, ex quo Scribentes pro creditore innixi in dispositione text. in l. fin. §. Si vero, & §. Sin autem C. de jur. deliber. 5. arguebant, quod Com. Philippus, & Marcellus eo ipso quod inventarium non fecerunt, hæredes esse omnimodò intelliguntur, & debitis hæreditariis in solidum teneantur, & non secundum modum patrimonii adhuc tamen DD. satisfaciendo etiam huic exceptioni dixerunt, conclusionem procedere, si Com. Philippus fuisset solum hæres in totum, & in his terminis intelligenda veniunt leges, & auctoritates in contrarium allegatae; secus tamen est, quando plures fuerunt cohæredes, prout hic, nempe Philippus, & Marcellus, quia tunc commissio inventarii, si non suppetit patrimonium debitoris, non tenentur in solidum, nisi dumtaxat pro ea rata, pro qua sunt hæredes, ut ad proportionem commodi, quod adeundo reportantur ex hereditate, ita servata eadem proportione teneantur de proprio supportare incommodum in exsolutione aris alieni, per ea, quæ tradunt Bald. in l. cum à matre n. 7. vers. quare pater, ibique Alex. nu. 12. C. de rei vendic. 6. Paschal. de part. post. p. 1. c. 2. n. 65. Molin. de primog. lib. 4. cap. 1. n. 23. cum seqq. Mangil. de evict. quæst. 112. n. 27. idè quæ cum inventarium nil aliud operetur nisi quod hæres beneficiatus teneatur

teneatur solummodo ad solutionem eris alieni. intra vires sue quorae, ita illius defectus facit, ut heres teneatur pro sua quota etiam pro rata illius valore...

R. P. D. ANSALDO.

Romana Censur.

Lun. 3. Junii 1697.

ARGUMENTUM.

Reduplicatio Personam in haere beneficiato datur dummodo inventarium exhibeat, & rationem reddat...

- 1. Inventarii beneficium immunitatem reddit heredem in bonis propriis.
2. Teneatur tamquam ad effectum inventarium exhibere, & rationem de bonis inventariatis feliciter reddere.
3. Haeres beneficiatus condemnari non potest in bonis propriis post redditam rationem.

DECI SIO XX.

Adversus Mandatum, quod ab A. C. Thomato pro fructibus eiusdem censur prima vice reportaverat...

Non controverebatur abstractivè qualitas hereditaria pro parte Marchionissae, sed allegabatur beneficium Inventarii, cuius ipsa nunquam suffulta dicebat...

Verum responsum fuit, & bene, ex parte adricis, quod ad fruendum predicto beneficio satis non est allegare additionem cum inventario, nisi illud exhibeatur oculis iudicis...

Et de facto scribentes pro Marchionissa necessitatem hanc agnoscere, totum conatum in eo consistebat, quod nihil esset in hereditate, de quo ratio reddi oporteret...

At Domini premissa discussione, restitutionis bonorum fideicommissariorum, sive subiectionum primogenituræ, tamquam hodie non necessaria, censuerunt...

Clarius autem perspicuum, quod ad eandem dationem in solum nedium devenit fuerat, ut diximus, voluntariè, & quodammodo clandestinè, & absque citatione creditorum...

Ac denique evidentiùs, quia eadem datio in solum celebrata fuit, quod doceretur de prætenti alienationibus bonorum primogeniturae factis à Fabio Patre Marchionissae...

Addebatur ulterius, quod nec etiam titulus reimburseandi Marchionem Fabricium pro dote restituta Marchionissae Lancie videbatur idoneus ad officendum Saerfissiae...

Hicque praehabitis, de plano corruerat quæcumque generica praesumptio, quæ cæterorum exoritur potius per assensum, & interpositionem Decreti facta à Iudice quodlibet...

Nihilominus generica ista praesumptio apta non est ad excludendam collusionem, quæ aliàs est validioribus praesumptionibus, vel ex ipso facto palpatur...

Postremo eisdem inefficacia pro retardanda executione mandati via est oblatio in ipso lunc propositionis facta per Marchionissam de reddendo nunc rationem bonorum hereditarium...

24. Guttier. de tutel. p. 3. cap. 1. n. 50. Olfac. decis. Pedemont. 147. sub num. 22. Catpazon. decis. Saxna. 69. num. 19. et dec. 74. num. 2. et 3. Rot. coram Bich. dec. 158. n. 38. & in Romana, seu Albanen. Vineæ 11. Martii proxime præteriti, S. Tum quia, coram R. P. D. meo Olmo.

Circa demum alteram dubii partem relationis novi mandati pro fructibus decursis ab anno 1688. consecutivè ad praemissa non fuit apud dominos habita difficultas...

R. P. D. MUTO.

Sabinen. fideicommissi,

Mercurii 26. Junii 1697.

ARGUMENTUM.

Jus adeundi filius ad Heredem transmittitur, pro tamen transmissio exigitur, quod filius aliquem actum hereditarium expleverit, quia si sciverit hereditatem esse delatam...

SUMMARIUM.

- 1. Restitutio in integrum absque latione non datur.
2. Jus adeundi non competit successori, si auctor hereditatem non adiecit.
3. Aliter hereditatem filii animo adeundi cum beneficio legis, et inventarii, præteritis ab additione, quousque non datur adimpleta conditio, sub qua fuerit explorari.
4. Aliter qui exploratur contra naturam qualitates hereditariae, importans repudiationem.
5. Hereditas licet adita ab intestato, stante testamento pro non adita habetur.
6. Aditio non presumitur, nisi constet heredem fuisse conscium de contentis in testamento.
7. Transmissio datur in filio.
8. De iure antiquo non erat opus pro additione aliquis actus expressus, ut filius paternam hereditatem transmitteret.
9. De iure tamen novo habet filius ius affinitatis, et propterea si non immiserit in hereditate paternam haeres non dicitur.
10. Filius paternam hereditatem non transmittit, si illam repudiaverit.
11. Et ad hunc effectum sufficit abstentio in sensu negativo, scilicet quod sciverit hereditatem fuisse delatam, et adhuc illam non adiecit, n. 13.
12. Extraneus dicendo se heredem non esse, sibi non praeiudicat neque ad additionem, neque repudiationem faciendum.
13. Jus adeundi transmittitur per filium, et datur per triginta annos, si filius ignoraverit, nisi delatam hereditatem patris, si vero sciverit, transmittit, quatenus intra annum habita scientia deceat hereditate non adire.
14. Filius non transmittit ius adeundi, si semper steterit in actu abstentiois, et ad iura suavitatis intra triennium redire non curaverit.
15. Trebellianica et legitime detractiones fieri nequeunt, nisi prius detracto ere alieno.

DECI SIO XXI.

Gnocentes post varias dilataciones Ursini, & Paulatini declinare minime posse tunc restitutionis dotis Theodosiae uxoris Nicolai fideicommissitatis immisionem in vim s. super predicto delli Coppati per binas sententias à Caesarinis obtentam, prætermino illius examine, intertulerunt coram R. P. D. meo Priolo, ex persona Petri Silverii Auctoris, pro retentione eisdem prædii viginti servatium legitime, & Trebellianice, eo in hinc fundamento, quod potuerit sibi transmitti à Petro Silverio, si non hereditas, ius saltem adeundi hereditatem Nicolai Patris, quamvis non agnatum, & consequenter detractiones competere. Verum quia fuit à R. P. D. meo Priolo deprehensa negatio, & à signatario rescriptum de causis restitutionis in integrum sine prejudicio rei iudicatis, eandem in devolutivo coram me instauratum instantiam, sed hodie pari forte succubuerunt, dum prodiit resolutio, non constare de causis expositulatae in integrum restitutionis.

S U M M A R I U M.

- 1 **T**rebellianica etiam filii primi gradus potest prohiberi. Non solum expressè, sed etiam tacite.
- 2 **T**rebellianica contra quod fuerit prohibita, si testator substituit in tota hereditate.
- 3 **S**ive totalitas coherent verbo dispositivo, sive executivo, n. 5.
- 4 **T**otalitas expressa in institutione non inducit Trebellianicam prohibitionem.
- 5 **J**ura etiam de futuro ex causa de futuro in renuntiatione comprehenduntur, si sit amplissimi verbis concepta.
- 6 **O**mnia jura renuntiantia transunt in renuntiantium, & eius heredes.
- 7 **M**onasterii ob renuntiationem Monachi à successione excluditur.
- 8 **R**enuntiatione facta de re particulari ad alium de tempore renuntiationis spectante, requiritur consensus illius.
- 9 **L**imitatur, si renuntiatione sit generalis.
- 10 **E**tiam si species adducitur, cum illa non deroget generalitati.

DECISIO XXIV.

Agentibus ad consequentiam Trebellianicæ, & melioramentorum super bonis fideicommissariis Antonii de Pollianis, Ven. Conventus S. Francisci ex persona Francisci Antonii, ac Ven. Monasterio S. Joannis Baptistæ ex persona Margaritæ, quibus Aloysius eorum germanus frater, ac filius respectivè præfati fideicommissis illa in suo testamento legaverat, domini quod melioramenta demandant, ut causa iterum proponeretur, quod verò ad Trebellianicam responderent non debent.

Ratio resolutionis duplex fuit, prima quidem elicitur ex prohibitione testatoris, quæ filii etiam primi gradus impedit Trebellianicam detractionem, juxta antiquam, & acceptam sententiam, quam tunc innotuit. Rota, ut apud Casid. deca. 4. de testam. & Cret. 2. vol. 117. & eorum Eminentiſſ. Orthonob. deca. 611. n. 2. Priol. deca. 401. n. 9. & coram Eminentiſſ. Coccin. deca. 611. n. 2. Priol. deca. 401. n. 9. & coram Eminentiſſ. Orthonob. deca. 36. n. 3. in rec. dec. 121. n. 7. & p. 16. deca. 264. n. 4. & p. 119. Gratian. disp. 888. n. 1. Ad den ad Burat. dec. 480. sub num. 22. Rota deca. 253. & deca. 401. part. 3. deca. 203. num. 4. p. 4. deca. 651. num. 8. p. 4. tom. 3. dec. 399. n. 11. p. 5. & deca. 121. n. 8. p. 16. p. 1.

Quod autem tacita prohibito in præfenti verificetur, clarè patet, quia iterato in testamento legitur facta substitutio in tota hereditate, quando scilicet in casu obitu filiorum fideicommissis abque liberis ad universalem successionem vocatur Jo. Baptista ex fratre nepos, & isto defuncto, eiusque linea masculina penitus extincta, in tota etiam hereditate substituitur Opus Pium Verucorum. Si enim tota hereditas restituenda est, ex prædictis detrahi non potest Trebellianica, cum ea detracta, tota non restitueretur, Gabr. commun. conel. lib. 4. tit. de Trebell. conel. 6. n. 3. & 2. Ruin. conel. 148. n. 2. l. 3. Gratian. disp. 609. n. 3. Rota coram Ubaldo deca. 92. n. 1. & 2. Priol. deca. 294. n. 2. et coram Eminen. Cetro deca. 430. n. 10. in rec. dec. 147. ex n. 30. p. 9. dec. 84. n. 25. p. 10. deca. 14. n. 2. p. 15. deca. 327. num. 4. & deca. 578. n. 12. p. 18. & in Fulginate. fideicom. 17. Maii 1683. §. Tacita autem, coram bon. me. Guaxardo, et in eadem causa super Trebellianica 29. Januarii 1683. coram bo. me. Pauluccio.

Parum relevante, quod totalitatis expressio inhæret verbo dispositivo, dum Testator dixit, in tota hereditate instituitur, non autem verbo exequutivo, præcipiente scilicet, ut hereditas restitueretur, juxta theoriam Castr. in autib. sed cum Testator n. 2. circa fin. c. ad l. Falcid. Nam secluso casu, quod talis expressio habeatur in institutione heredis, in quo non operatur Trebellianica detractionem, ex plene traditis in Romana Trebellianica 23. Junii 1683. §. verbum totum, & 19. Februarii §. in præfenti 11. Maii 1683. §. quia sanè 1683. coram bo. me. Albergato, quando fit in substitutione, sive coherent verbo dispositivo, sive exequutivo, semper illius prohibitionem inducit Gloss. §. Trebellianica q. 8. num. 4. in fin. Ad den. ad Burat. deca. 480. num. 19. Rot. post Merlin. de legit. dec. 129. n. 7. et in dicta Fulginate. 18. Maii 1683. §. in hac facti, & c. coram bo. me. Guaxardo.

Alter a decidendi ratio procedit ex renuntiationibus ab iisdem legatariis emissis in ingressu religionis: nam quatenus etiam Trebellianica ab Aloyſio Fratris detrahi potuisset, qui tamen ab ipso legata fuerat predictis in religione professis, qui renuntiantur omnia, & singula bona, tam ex Testamento, quam ab intestato, Antonio Patri, eiusque heredibus, et successores, et renuntiationes indistinctè complectantur jura etiam de futuro ex causa de futuro, cum sint amplissimi verbis concepta, Honded. conel. 49. ex num. 15. lib. 1. Alto-

Ad idem prohi prohiberi etiam tacite, ne hares illam detrahere valeat.
Falcidia ex legato assignata, rei quæ integra vel tota est, præstat a ex Testatoris dispositione, non detrahatur.
Ad inducendam falcidiam prohibitionem non sufficiunt verba significativa universaliæ numerum singularium verum quæ continentur in legato, sed exiguntur verba præferentia integritatem illius, cuius peculiaris expressio est necessaria pro inducenda prohibitione falcidie.
Doctores, ut procedat, ubi verba sunt simpliciter adiecta pluribus distinctis rebus, seu partibus integris legatis singulariter, & scus vero quando una cum illis adducitur genus aliquod, vel alia dictio universalis complexum corporum.
Corpus genus est, quod per se universalitatem importat.
Et si adicitur species, vel exprimitur partes simul cum verbis totalitatem præferentibus, importat prohibitionem falcidie.
Maximè si verba sunt geminata.
Verba accio goda absolute in seruitu, quæ legatarius totum, & universum consequi debet in re legata.
Et si cum illis concomitant facultas capien di possessionem rei legata propria autoritate, & ab ipso ministerio quædam, & heredis, importat falcidiam prohibitionem.
Clauſula omni meliori modo, in parte dispositiva apposta, arguit Testatorem falcidiam prohibuisse.
Præceptum, quod voluntas punctualiter exequatur multum conferat inducendam falcidiam prohibitionem.
Errone etiam aliud præceptum de non reclamando à dispositione sub poena caducitatis contra heredem.
Decid. ad Theor. de Luca Vol. III.

R. P. D. BENINCASA.

Bononien. Trebellianicæ, & Melioramentorum,

Luna 15. Martii 1688.

A R G U M E N T U M.

Quod Trebellianica etiam tacite filii primi gradus possit prohiberi, quodque prohibita censetur ex verbis totalitatis præferentibus, sive verba coherent parti dispositiva, sive executiva, refert Card. de Luc. de legit. & de testat. disp. 32 & recenset præfens decisio.

D E C I S I O XXV.

- 13 **I**n re legata magis præsumitur dilectio legatarius, quam hæres.
- 14 **N**on entis nulla sunt partes.

Duplici Decisione Rota censuit in hac causa falcidiam non fuisse prohibitam, ut in prima emanata coram R. P. D. meo Rondinino 16. Junii 1679. & in alia 25. Junii 1685. coram R. P. D. meo Hervault, ad quarum formam etiam binæ prodierunt sententiæ favore fratrum de Cocurnis illam petentium, uti heredum ex Testamento Catharina: Clavine, relictis insuper exceptionibus, quas proponebat Bernardinus Spigliatus legatarius, & suspenso in reliquis articulo quoad Calculum legati Annæ Cocurnæ, quod cedere contendebant heredes in augmentum præsentis hujusmodi detractionis; verum quia in prosecutione litis coram me sub conformi dubio, ad præfens hæres de dudis, iterata resolutione fidei sub diebus 17. Februarii & 27. Junii anni præteriti responsum fuit ob diffinitam postremæ sententiæ cum decisionibus præcedentis editis, ideo renuntiatione illi facta à pranominatis heredibus, contingit hodie ex integro dubitari, An sententia rotalis R. P. D. Rondinini fit confirmanda, vel infirmanda, & calculandum legatum Annæ Cocurnæ? & attenda iniussita DD fuerunt in voto pro eisdem infirmatione.

Est enim juris principium indubitatum, quod ubi deficit expressa prohibitio falcidie, tacita adhuc sufficit, ut hæres ab eius asequitione repellatur. Gloss. in l. ad rem, §. de fideicommissi libert. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præsumpt. 118. n. 101. Mangi. de destract. qu. 113. n. 16. Rota coram Coccin. dec. 202. n. 15. & segg. & dec. 2064. n. 6. & 7. Tacita autem prohibitio si fuerit in præfenti casu, tum ex verborum efficacia, tum ex coniectura mente testatoris, & quidem ex verborum efficacia, dum Catharina duo fecit distincta legata favore Spigliati dilectissimi Propositis, quorum utraque expressit cum dictionibus totalitatem importantibus, ibi: *La mia Casa grande, nella quale habito, con tutto le sue attinenze, & detta Casa annessa, & con tutto i miei mobili, & ancora tutto il corpo delle mie case di Traversere con tutte le attinenze, & pertinenze ad esse Case annessa, & con tutto.* Non enim conieci potest legatarius omnes domos legatas, omniaque mobilia cum omnibus pertinentiis illis annexis, & comensis, ubi singula res legatæ diminutionem passura forent per detractionem falcidie, ut notat Alex. cons. 201. n. 6. lib. 6. Menoch. cons. 314. ex n. 4. Mantie. de conel. lib. 1. tit. 14. n. 2. 17. Gratian. disp. 323. n. 7. & firmavit Rota in Horiana, seu Civitatis Castellane falcidia 23. Martii 1644. §. Constat cor. bon. mem. Albergato.

Nullatenus refragante, quod prædicta verba significant solum universalitatem numericam singularium rerum, quæ continentur in legato, non autem integritatem illarum, cuius peculiaris expressio est necessaria pro inducenda prohibitione falcidie, iuxta Doctrinam Jaf. in l. Centurios. de civili, & impub. cum concord. in præcedentibus decis. quæ simul perpenis omnibus testamentis partibus, non verò seorsim consideratis, prout utque modo factum est, advertentibus DD. quò l. forsan relevaret obiectum, ubi eadem verba fuissent simpliciter adiecta pluribus distinctis rebus, seu partibus integritatem legata singulariter, in quibus terminis loquitur Jaf. cum aliis allegari solitis in contrarium, scus vero quando una cum illis adnectitur genus aliquod, vel alia dictio universalis complexiva corporum, & quidem integrum, ibi: *Tutto il corpo delle case di Traversere, & inferius: Delli quali corpi e beni: ac rurſus, Goda detti corpi etc.* Corpus enim genus est, quod de per se universalitatem importat, ut apud Rebuff. in l. necessarius 85. fol. mihi 529. parum post princ. de verb. signific. Unde si adiciatur species, vel exprimat partes simul cum verbis totalitatem præferentibus, vel exprimat partes simul cum verbis totalitatem præferentibus, importat prohibitionem falcidie.

Maximè si verba sunt geminata.
Verba accio goda absolute in seruitu, quæ legatarius totum, & universum consequi debet in re legata.
Et si cum illis concomitant facultas capien di possessionem rei legata propria autoritate, & ab ipso ministerio quædam, & heredis, importat falcidiam prohibitionem.
Clauſula omni meliori modo, in parte dispositiva apposta, arguit Testatorem falcidiam prohibuisse.
Præceptum, quod voluntas punctualiter exequatur multum conferat inducendam falcidiam prohibitionem.
Errone etiam aliud præceptum de non reclamando à dispositione sub poena caducitatis contra heredem.
Decid. ad Theor. de Luca Vol. III.

R. P. D. BENINCASA.

Romana Falcidia.

Mer. 16. Junii 1688.

A R G U M E N T U M.

Ex quibus verbis falcidia prohibito inducatur, plenissime in hac decisione enucleatur.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**alcidia prohi prohiberi etiam tacite, ne hares illam detrahere valeat.
- 2 **F**alcidia ex legato assignata, rei quæ integra vel tota est, præstat a ex Testatoris dispositione, non detrahatur.
- 3 **A**d inducendam falcidiam prohibitionem non sufficiunt verba significativa universaliæ numerum singularium verum quæ continentur in legato, sed exiguntur verba præferentia integritatem illius, cuius peculiaris expressio est necessaria pro inducenda prohibitione falcidie.
- 4 **D**octores, ut procedat, ubi verba sunt simpliciter adiecta pluribus distinctis rebus, seu partibus integris legatis singulariter, & scus vero quando una cum illis adducitur genus aliquod, vel alia dictio universalis complexum corporum.
- 5 **C**orpus genus est, quod de per se universalitatem importat.
- 6 **E**t si adicitur species, vel exprimat partes simul cum verbis totalitatem præferentibus, importat prohibitionem falcidie.
- 7 **M**aximè si verba sunt geminata.
- 8 **V**erba accio goda absolute in seruitu, quæ legatarius totum, & universum consequi debet in re legata.
- 9 **E**t si cum illis concomitant facultas capien di possessionem rei legata propria autoritate, & ab ipso ministerio quædam, & heredis, importat falcidiam prohibitionem.
- 10 **C**lauſula omni meliori modo, in parte dispositiva apposta, arguit Testatorem falcidiam prohibuisse.
- 11 **P**ræceptum, quod voluntas punctualiter exequatur multum conferat inducendam falcidiam prohibitionem.
- 12 **E**rrone etiam aliud præceptum de non reclamando à dispositione sub poena caducitatis contra heredem.

Decid. ad Theor. de Luca Vol. III.

possessionem rerum omnium quas ipsi legaverat, repetendo iterum per viam rationis, ac sicque ad illud amodo, quod debet intelligi, in actu expressit dixerit dare totum, & universum, ut in puncto explicat Gratian. *discept. 245. num. 5. & segg. & signatur. nu. 7.* sed ulterius in consequentiam absolute huiusmodi concessionis disposuit, quod caperet etiam possessionem legatorum, propriam, & auctoritate, abique alio ministerio iudicis, vel heredeum; quod, si concurrens supra recitatis verbis, bene probat falcidiam fuisse prohibitam, in terminis Mantie, de *concl. lib. 10. tit. 14. n. 23. Rota coram Coccin. dec. 48. n. 25. & segg. & in dicta Hortana, seu Civitatis Castellanae falcidie coram bon. mem. Alberg. s. licitur, quanto melius id comprobari dicendum est accedente etiam clausula, omni meliori modo, non quidem in parte executiva testamenti, ubi clausula generalis de stylo notarii apponi solet, sed in parte ipsa dispositiva, & substantiali legatorum; unde convincitur appoita esse de voluntate testatrix, non nisi ut praedictam derogationem excludat, iuxta distinctionem de qua Cyriac. *controv. 11. num. 19. Cyoce. discept. 10. ex n. 6. Urceol. consil. 6. n. 66. Rota dec. 180. n. 23. p. 17. rec.**

Ceterum ultra contenta in legatis, examinando etiam reliqua in testamento disposita, multum relevare videbatur efficacia formulae a testatrice adhibitae, qua demandatur executori, *che quibus velentis si esquisa puntualmente, & fortius rigorosum praecipit heredibus iniunctum de consentiendo fore reclamandum ab eius dispositionibus, tam generalibus, quam particularibus, addita attamen caducitatis poena, quatenus contravenirentur, cum restitutione in tota hereditate favore praedicti legatarii.* Hoc enim praecipit non potest referri citra vitium superfluitatis ad modum capiendi possessionem propria auctoritate iam supra expressam, ut alias tenuit Rota coram Cavalere *dec. 537. n. 4. sed magis congrue ob illius generalitatem attribuentium est desiderata integritas seu totalitas hereditatis, in quo non alio ex capite d. licentia poterat extare heredes, & debitorum restitucio, ut infra, quam occasione praefate huiusmodi declarationis, optime Cyriac. *controv. 11. sub n. 21. vers. 3. cum segg.**

Urgente potissimum gravi circumstantia facti, quod Catharina expressè ordinaverat, quomodo solvenda essent legata, ex quorum executione non exararetur, quæstio falcidie, assignando scilicet ad hunc effectum cambium seu 24. mill. ejus debitorum erant Cocurni heredes, cumque ipsimet ob excessivas solutiones illis factas causam dederint ad diminutionem praefati crediti, ejusque graduali extenuationi, ut praetendunt, per seculum, utique inverisimile est si praeviderit mulier tot sibi incognitis subtilitatibus eventusum dispositionem, quod eis non prohibuit falcidiam, consulendo maxime dilectissime pronepti, cui etiam in delegata magister faverit, est, quam heredi, ut in terminis arguit Menoch. *consil. 474. n. 46. & comprobant Gratian. discept. 601. n. 36. & 37. Rot. dec. 239. n. 6. p. 7. rec.*

Atque ex his cum factis clara videretur prohibitio falcidiae, superfluum putaverunt DD. alias dispositiones affirmare, tam quoad calculum legati Annae Cocurnae, quam quoad reliqua usque modo discussa per determinanda solum illius quantitate. Non enim dari potest quantitas sine subiecto, quia non entis nulla: sunt partes, ad regul. text. in *l. eius qui in d. ff. de scilicet, p. 1.*

R. P. D. MATTEJO.

Romana seu Januæ Legitima.

Luna 14. Junii 1680.

ARGUMENTUM.

Legitima Ascendentis est tertia tertia, si concurrant in successione fratres aut sorores defuncti, secus de contra: ad effectum tamen, ut illorum successio diminuat quantitatem legitimam, exigitur, quod successio sit efficax, quia si inefficax esset, nil operaretur; hinc ex successione ob contrabulationem Testamenti, in quo reperitur clausula codicillaris, non remanet legitima diminuta, nisi causative ob factam prius subductionem Trebellianicam, quam in premium restitutionis ipsi Patres retinent.

SUMMARIUM.

- 1. Ascendentis debetur legitima.
- 2. Legitima restringitur ad modum usumfructuum, & quoad dispositionem leg. falcidiae, C. de secund. nupt.
- 3. Extraneus non potest impedire distractionem legitimae Ascendentis.

- 4. Praecipua in bonis, quae ab Avia materna proveniunt.
- 5. Non habent locum statuta, quando defuncti persona subiectio.
- 6. Statuta non comprehendunt eum, qui non est subiectus, tam ratione personae, quam bonorum.
- 7. Statuta non obligant Clericos.
- 8. Privilegium Ecclesiasticum concessum non revocatur ad statuta eodem tempore concessa, C. de 2.
- 9. Legitima de iure Ascendentis, aucta est de quarta ad tertiam, tam pro Ascendentibus, quam descendentibus.
- 10. Legitima debetur, quam descendentibus.
- 11. Legitima debetur esse tertia pars totius hereditatis, etiam si foribus aliquid retinuit fuerit.
- 12. Testamentum non debet retrogeri in odium praeteriti, quod inducitur sicut in eius commodum, C. de favore.
- 13. Dissimilis est casus praeteritionis filiorum ad praeteritionem Ascendentium.

DECISIO XXVI.

Immatutum postquam D. Princeps Civitatis naturae tributum reddidit, aperitis tabulis testamentariis, reperit sicut bon. mem. Card. Pallavicinus huc universales scriptus, & praeteritus D. Jo. Baptistae Centurionis illius Avia materius; qui praetendens legitimam super universa eius hereditate, obtinuit admitti in causa desuper introducta coram me ad instantiam D. Cardinalis super invaliditate testamenti: propositi dubium: An, & quae legitima debeatur, & DD. legitimam deberi, & esse tertiam totius hereditatis censuerunt:

Quod legitima debeatur D. Jo. Baptistae Centurionis, in dubium revocari nequit, ex quo DD. fundantur rationes resolutionem super indubitato, & irrefragabili iure, quod omnibus Ascendentibus, tam patris, quam matris legitima debeatur in bonis filii, vel nepotis, quantum abique solobefato cesserunt, iuxta text. expressum in *l. non C. si parentibus, ff. de insti. testam. cum sequuta fuit omnium Doctorum aeterna, & signanter Peregr. de fideicom. art. 49. n. 49. in fin. Merlin. de leg. lib. 1. tit. 2. g. 12. n. 8. Fenozon. ad Straz. tit. lib. 1. cap. 146. n. 18. Spereil. *decis. 32. num. 1. & per tot. Eminentiss. de Luca discept. 10. num. 13. & discept. 11. num. 4. de legit. Rota coram Duran. dec. 76. numer. 15.**

Et sine aliqua difficultate umbra D. Centurionis legitima est debita, quia ipse est Avia materius Principis defuncti, ut interpartes non contraherit, cum de ipso in specie loquatur Curt. jun. *conf. 199. n. 2.* Neguian. Jun. *respons. 93. num. 50.* quibus in iure tam solidissimis rationibus, quam gravissimorum Doctorum auctoritatibus corroboratis, non impeditur, quin D. Centurionis detrahere possit legitimam sibi debitam, sui praetextu, quod ipse ad secunda vota transiverit, & quod iuxta dispositionem leg. falcidiae, C. de secund. nupt. legitima ad modum usumfructuum restringatur: & quantum ultra, quod huiusmodi est dispositio, tamquam ordinata ad commodum solam filiorum, & Nepotum, quibus principaliter dicitur illam iniuria per transfatum ad secundas nuptias, nullatenus militat ad favorem collateralis, & extranei, qualis erat Cardinalis Pallavicinus, cui non competit agere de iniuria illata ob transfatum ipsius Avia ad secundas nuptias, iuxta theoreticam Joannis de Jafon. in *Aulicem. ex testamento. num. 10. C. de secund. nupt. Peregrin. conf. 80. num. 16. cum segg. lib. 1. Mangil. de impug. g. 7. num. 30. Sanchez. de matrim. lib. 7. disp. 129. n. 37. in fin. Michalor. de frat. par. 3. cap. 13. num. 58. Eminent. de Luca de legit. discept. 11. nu. 7. Rot. dec. 116. n. 10. cum duobus segg. dec. 181. à n. 19. usque ad 22. C. de dec. 223. nu. 5. n. que ad 11. C. de dec. 267. nu. 17. cum segg. par. 5. rec. & in Romana, seu Spoletana legitima 5. Decembris 1678. s. alia auctem, & 12. Maii 1779. coram Taja; & 24. Januarii 1680. s. quod etiam, coram Emerix.*

Deficit etiam probatio, quod bona, ex quibus legitima petitur, proveniant ab Avia, ex quo ad summum dispositio ad l. falcidiam locum habere, si ageretur de bonis a prima contra iud. D. Centurionis provenientibus; at secus in bonis propriis nepotis defuncti, vel alius defuncti, iuxta text. in *l. mater, C. ad Terullianum. ubi Castr. n. 1. & segg. & s. cum segg. in l. mater. de non obligat. secund. nub. 2. quo reperitur declarata, seu correctâ dispositio, l. falcidiae, ut tradunt scribentes relati per Barboz. in *Auth. de testamento. n. 34. C. de secund. nupt. Sanchez. de matrim. disp. 89. num. 13. & segg. lib. 7. Gurtierrez. eodem tract. cap. 109. n. 20. Bellon. Jun. conf. 59. n. 21. 22. Craff. in §. successio ad intestato g. 25. num. 4. Thesaur. *quest. for. 29. n. 9. l. 1. Mart. summ. success. leg. al. par. 2. g. 2. art. 1. n. 119. cum segg. & art. 2. n. 5. & quest. 4. art. 1. n. 1. cum segg. Junii. n. 18. Tort. de pati. futur. success. lib. 2. cap. 23. num. 3. Urceol. *consil. for. 17. num. 24. cum segg. & num. 43. Emin. de Luc. discept. 11. num. 5. de legit. & articulo****

articulo discussio, bene fuit firmatum quod poene binubas non intrant in bonis filii aliumdè quam patre profectis, Rot. *dec. 77. super tot. p. 3. rec. que est coram Andrea in ording 76. Peutinger. dec. 495. n. 12. Celf. dec. 72. n. 16. 17. Bich. dec. 414. n. 8. g. 25.*

In factò & evidentiùs ponderabat domini, statuta Januæ non posse D. Centurionio obesse, si ve agatur de bonis existentibus in eadem Civitate, & Territorio, si ve sub illius iurisdictione, si ve de bonis existentibus in statu Ecclesiastico; nam quoad prima bona existentia in eadem Civitate, & Territorio, deficit subiectio personae, & quoad secunda, subiectio bonorum: non tamen ad effectum, de quo agitur hodie, sine ulla difficultate transit, quod in hoc sacro Tribunali requiritur utraque subiectio cumulativè, adeo ad effectum subjectionis eorumdem bonorum remaneat extra ansam dubitandi, quod eadem statuta locum non habeant, nec comprehendant eum, qui non est subiectus, tam ratione personae, quam bonorum, ut fuit firmatum in doctissimis decisionibus in causa Narnien. successiois coram Merlin. *inter suas impressas dec. 353. & dec. 526. coram eodem dec. 228. p. 8. rec. & in puncto statuti Januæ. Eminent. de Luca discept. 4. n. 2. de success. ab intest. discept. 28. n. 2. de legitimis, Rot. in Romana, & Januæ. hered. coram Reverend. Vicecomite, dec. 411. n. 10. & segg. p. 16. que fuit confirmata dec. 284. p. 17. rec.*

Quod pariter procedit in bonis existentibus in Civitate Januæ, ejusque Territorio, quoniam in his pariter deficit subiectio personae, ex quo bo. mem. Card. Pallavicinus hares, institutus, erat character Ecclesie insignitus, & sic obstitit eadem statuta loci mandantia, in e. q. lib. 6. ut personarum Ecclesiasticarum bona, & causae cognoscantur, & decidentur secundum iura Romana: Et quatenus applicetur, & sit liber per modum privilegii, quo non applicatur in praesenti casu, in quo per alia statuta personae Ecclesiasticae remittuntur ad Romanorum iura, & mandatur illorum causas secundum ius commune decidi; & ex qua dispositione nulla fit iniuria ordini Ecclesiastico, & cum eadem statuta fuerint simul condita, & publicata, non potest dici, quod eis Ecclesiasticis conferatur privilegium prius illis concessum, Bald. in *l. si quis Carolus 12. conf. de iud. nota, C. de Episc. & Cleric. Jafon. in l. de quibus 2. §. de legit. Dec. in e. s. Mario nu. 226. 227. de consil. lib. 1. §. de legit. Dec. in e. s. Mario nu. 226. 270. per tot. lib. Alex. *conf. 111. num. 81. circa med. vers. 2. Bald. consil. 83. n. 4. & conf. 275. n. 2. Soccen. Sen. conf. 79. n. 4. conf. 122. n. 6. lib. 1. Corn. *conf. 61. num. 4. lib. 4. Riminald. Sen. 268. per tot. & signanter n. 83. & segg. Riminald. Jun. conf. 432. num. 14. & conf. 229. n. 7. 8. 9. conf. 2. & conf. 386. n. 22. Decian. tract. crim. lib. 2. c. 3. n. 8. Carpan. in stat. Mediolan. in praesent. §. 85. Arzet. rom. 1. moral. lib. 5. c. 13. p. 4. Cuttel. de immuni. Ecclesiasticae lib. 2. g. 61. n. 21. 26. Grassi. de effect. clerice. effect. 2. n. 17. vers. licet cum segg. & in puncto statuti Januæ adest doctrina Alderan. Mascard. in tract. de interpret. pres. *cas. 1. num. 43. vers. Et hoc indubitatum, ubi testatur bis fuisse iudicatum, n. 194. 230. Armezan. dec. Jan. n. 39.****

Cum hic itaque non conferat, quod prius edita fuisset constitutio in favorem Clericorum, sed uno, eodemque tempore fuerint amba concessae, certum est, quod intrant, & habent locum auctoritates supra allegatae, & quod statuentes, etiam si vellent ea postea revocare, non dicantur privilegium illis prius concessum retrocassae, non dicantur partes discussio, firmat Clarin. *controverf. 45. n. 10. & segg. Oliva de fore. p. 1. g. 33. n. 11. Palm. Sen. conf. 29. per tot.*

Ex his fundamentis indubitater visum fuit dominis, legitimam D. Centurionio deberi in omnibus, & quibusvis quibus bonis ubique existentibus, & illam esse tertientem totius hereditatis considerandum, attento, quod de iure authentic. fuerit peracta de quarta ad tertiam, tam pro Ascendentibus, quam pro descendentibus, iuxta gloss. in *Auth. de trien. & semiss. in princ. vers. hoc observando, Roland. conf. 39. n. 9. lib. 1. Mantie. consil. 238. n. 1. lib. 3. Merlin. de legit. lib. 1. tit. 3. p. 4. num. 10. & segg. Rot. dec. 223. in princ. n. 3. & dec. 103. n. 1. p. 5. rec. & in Romana legitima 6. Maji 1676. coram Reverendiss. Decano. In hac autem disputatione orca inter Butrigarium, & Bartolum in l. pater filium num. 8. ff. de insti. testam. qui asserit esse portio. nem portionis ab intestato debitam, & contra Butrigar. g. 6. voluit esse tertiam totius hereditatis, variè huius conclusionis intellectus ad Doctores in scholis fuit interpretatus, quoque prevaluit opinio Butrigarii, qui secuta fuit S. Rota, qua tenet legitimam Ascendentium esse debere tertiam totius, etiam in casu quo foribus defuncti fuerit aliquid relictum, Carol. Anton. de Luc. ad Francum *dec. 63. & dec. 409. n. 20. lib. 3. Gratian. discept. forens. 178. n. 3. & 9. & hanc opinionem, ut dixi, sequuta est Rot.**

Decis. ad Theatr. de Luca Vol. 111.

post Merlin. de legit. dec. 38. n. 1. dec. 39. n. 15. Peuting. dec. 495. n. 2. Duno. Jun. dec. 308. n. 7. & plepe. dec. 572. n. 22. ad fin. p. 5. recen.

Certius autem, & sine habitatione hoc procedere videtur in casu, de quo agitur, ex quo nullus concurrendum eodem Centurionio ad petendam legitimam: duæ enim forent defuncti per primum Testamentum, & reitunciationem, non sunt successibiles, sed hodie factum, non concurrunt; nam eo ipso, quod per ipsam in testamento non fuit instituta turpis persona, concurrere cum eo non possunt, & per consequens ipse solus integrum tertientem consequi debet: Moles in allegat. impetrata apud Torum consequi debet: 3. *señ. 2. & pag. 391. ad 399. Surd. conf. 45. num. 5. vers. vixit tamen, & num. 2. Merend. controverf. jur. lib. 20. cap. 34. n. 8. Belmon. dec. Januæ. 77. numer. 27. & segg. Rot. penes Merlin. de legit. dec. 37. n. 2. & 3.*

Ceterum subsistere non videtur, quod Testamentum, de quo agitur, in quo fuit praeteritus D. Centurionis Ascendens, sit ipso iure nullum, & ideo idem sit dicendum, ac si ageretur de causa intestati, quoniam hoc solum reperitur dispositum ad ejus favorem; quatenus ipse praeteritus vellet idem testamentum rumpere; neque debet retrogeri in odium praeteriti id, quod indubium fuit in eius commodum, & favorem Hieron. Burg. *investit. in l. lib. 14. per tot. coram Peuting. dec. 194. n. 8. & 9. Manz. de testam. valid. & invalid. tit. 8. n. 150. & 173.*

Indeque D. Jo. Baptista Centurionis ritè, & valide petit legitimam, absque eo quod cogatur contraharabare testamentum, Angel. Aretin. *conf. 86. num. 21. & segg. & n. 11. 12. Ann. conf. 130. inter conf. Camil. de Medic. Pascale. de patr. poss. p. 2. c. 4. n. 44. Mart. de success. legal. p. 2. g. 4. art. 5. n. 11. vers. quo casu.*

Idque etiam facere posse a prophanò testamento in prejudicium fororum, & fratrum defuncti, distinguendo inter casum praeteritionis filiorum, de quo loquitur Andreol. *controverf. 48. cum seg. & inter casum praeteritionis Ascendentium, & signanter matris, bene firmant, & declarant Bart. de success. lib. 10. tit. 3. n. 29. & Boer. dec. 96. n. 10.*

Et ita quoad primam partem dubii resolutum fuit legitimam deberi, & quo ad secundam debere esse tertiam partem totius hereditatis, utraque parte informante.

R. P. D. MATTHEJO.

Romana seu Januæ Legitima.

Veneris 15. Junii 1685.

ARGUMENTUM.

Quod legitima sit tertia totius, similiter in hac decisione probatur, sicut superius decisum fuit.

SUMMARIUM.

- 1. Institutio vigore leg. fin. non datur, nisi heredi ex testamento.
- 2. Non testari & non iure testari paria sunt.
- 3. Successio, quae deservit Ascendenti, & fratribus in vim auct. disunctio, operatur, ut emolumentum hereditarium totum sit inter ipsos dividendum.
- 4. Successio, quae deservit in vim clausula codicillaris, est ab auct. testata omnino dissimilis.
- 5. Legitima est tertia totius, si dispositio hominis ita non se habeat sicut dispositio legis.
- 6. Secus de contra, quia tunc est tertia tertia.
- 7. Ad dignitatem, aut causam testati dissimilis non fit causa intestati, auct. inspicitur, an veniant ad successione omnium saltem eadem persona, & in eisdem partibus ex testamento, sicut sine hoc consueverunt.
- 8. Exigitur tamen, quod successio sit cum effectu, & non inefficax, sicut esset, si esset ex restitucione ex clausula codicillaris.
- 9. Conventus consideratur in his, qui vocantur ad eandem rem, non auct. ad diverfas.
- 10. Ex onere restitucione non valet inferri ad dissimilitudinem inter successione testatam & intestatam.
- 11. Hac conclusio admittitur in fideicommissis restitucione, postquam successio habuit effectum.
- 12. Secus in fideicommissis puro & immediato, ut esset illud vigore clausula codicillaris.
- 13. Aditio momenti auct. & inefficax non est apta minuere legitimam.
- 14. Ratio diminucione legitimam Ascendentem ex successione heredis scripti, qui succederet ab intestato, consistit in inefficacia successione, non autem in sola heredis denominatione.
- 15. Hares, qui succederet ab intestato, capiens in vim clausula codicillaris.